

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział 1.	
Status studiów kultury wizualnej jako refleksji kulturoznawczej	15
1.1. Studia kultury wizualnej jako „niebezpieczny suplement” kulturoznawstwa	17
1.2. Od studiów kulturowych do studiów kultury wizualnej.....	21
1.3. Studia kultury wizualnej jako interdyscyplinarna refleksja kulturoznawcza	33
Rozdział 2	
Kulturowa teoria obrazu	41
2.1. Kulturowa teoria obrazu jako odnowiony projekt ikonologii Erwina Panofsky'ego	41
2.2. Obraz jako medium tożsamości (przypadek Orlan, <i>docile bodies</i> i „Julie Graham”)	46
2.3. <i>Picture Theory</i> : próby klasyfikacji obrazów	51
2.3.1. Od „rodziny obrazów” do metaobrazów	51
2.3.2. Obrazy zewnętrzne i wewnętrzne (<i>picture/image</i>)	70
2.3.3. Dychotomia podziału <i>image/picture</i> w pracach video Billa Violi	77
2.3.4. Totemy, fetysze i idole	91
2.4. Status obrazu w kulturze współczesnej	100
2.4.1. <i>Images Are Living Things</i> : zwrot biopiktoralny i bioobrazy	100
2.4.2. Niszczenie obrazów – <i>iconoclash</i> /ikonoklazm (Bruno Latour)	118
2.4.3. Przyszłość obrazów (W. J. T. Mitchell versus Jacques Rancière)	123
2.4.4. Globalizacja i konsumpcja obrazów (Arjun Appadurai)	127

Rozdział 3

Kulturowa teoria wizualności i widzenia	133
3.1. Podstawowe pojęcia: widzenie i wizualność (<i>vision, visuality</i>).....	133
3.2. Wizualna podmiotowość – podmiot wizualny.....	140
3.3. Rasa i problematyka tożsamości etnicznej.....	148
3.3.1. Rasa jako mit i medium – koncepcja W. J. T. Mitchella.....	148
3.3.2. Rasa jako system wizualnej reprezentacji – koncepcja Stuarta Halla.....	155
3.3.3. Rasa i problematyka tożsamości – koncepcja Lisy Nakamury.....	165
3.3.4. Rasa w ujęciu feminizmu – koncepcja bell hooks i Sander L. Gilman.....	170
3.4. Mechaniczna, cyfrowa i biocybernetyczna reprodukcja obrazów (Walter Benjamin/W. J. T. Mitchell).....	182
3.5. Realizm (reprezentacja wizualna) i symulacja: od perspektywy centralnej do mediów cyfrowych.....	200
3.6. Perspektywa centralna i reprezentacja w twórczości Zbigniewa Rybczyńskiego, Grahame'a Weinbrena i Luca Courchesne'a.....	206
3.7. Dominacja wzroku w kulturze: wzrokocentryzm (<i>ocularcentrism</i>) i reżimy skopiczne (<i>scopic regimes</i>).....	215
3.8. Problematyka widza/widzenia (<i>spectator/spectatorship</i>).....	223
3.9. Spojrzenie (<i>gaze</i>) według Jacques'a Lacana.....	225

Rozdział 4

Myśl społeczno-kulturowa na obszarze studiów kultury wizualnej	235
4.1. Refleksja socjologiczna (społeczna).....	235
4.1.1. Paradygmaty teoretyczne myśli socjologicznej.....	241
4.1.2. Społeczne teorie widzenia albo społeczne „sposoby widzenia” rzeczywistości.....	245
4.1.3. Społeczeństwo nadzoru.....	247
4.1.4. Społeczeństwo spektaklu i społeczeństwo konsumpcyjne.....	252
4.1.5. Społeczeństwo ekranów.....	261
4.2. Refleksja transkulturowa i kulturowa.....	265

Rozdział 5.

Zwroty kulturowe na obszarze VCS	275
5.1. Zwrot piktorialny/ikoniczny.....	275
5.2. Zwrot postkolonialny.....	292
5.2.1. Wizualne reżimy kolonizacji i „wizualny imperializm”.....	298
5.2.2. Stereotypowe wizerunki (<i>images</i>) Afrykanów i Buszmenów.....	303
5.2.3. Prawo do patrzenia w kompleksie plantacyjnym.....	307
5.2.4. Wizualność i kontrwizualność jako dyskursywne strategie władzy.....	316
5.2.5. Obraz jako dyskurs w rozumieniu Foucaulta.....	324
5.3. Zwrot performatywny.....	325
5.3.1. Performatywne zachowania społeczne w kulturze wizualnej.....	329
5.3.2. Performatywne obrazy i piktorialne akty.....	331
5.3.3. Zdarzenia wizualne jako efekt sieci i performatywny cytat.....	333
5.3.4. Performatywne aspekty komunikacji zapośredniczonej przez internet.....	338
5.3.5. Listening Post: wizualizowane „cytaty” z rozmów „aktorów-sieci”.....	341
5.3.6. Bodies© INCorporated: „tekstowa” tożsamość potwierdzona copyrightem.....	346
Bibliografia.....	351
Nota o pierwodrukach.....	379
Indeks osobowy.....	381